

Motion

1982/83: 446

Ove Eriksson m. fl.

Arbetstagarbegreppet i skoglig verksamhet

Det har i skilda sammanhang konstaterats att svensk rätt saknar en entydig definition av arbetstagarbegreppet. I lagstiftningen är också arbetsgivarbegreppet splittrat. Det talas om huvudman, uppdragsgivare, entreprenör, byggherre osv. Gränsdragningen mellan självständiga uppdragstagare – rörelseidkare – och beroende uppdragstagare – anställda – är också komplicerad.

Förhållandet ger anledning till tveksamhet och oro. Vem har arbetsgivaransvaret? Vem skall betala de sociala avgifterna? Detta är några av de frågor, som är aktuella både för skattemyndigheterna och parterna i en transaktion där någon form av arbete har utförts.

Går man till riksförsäkringsverkets anvisningar hur olika yrkesgrupper skall klassificeras finner man t. ex.:

Jordbrukskörslor

Jordbrukare eller annan, som åtar sig jordbrukskörslor med av honom tillhandahållen häst eller traktor, är som regel inte att anse som arbetstagare med avseende på dessa körslor. Inkomsten är att hänföra till inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse.

Skogskörslor

Den som åtar sig skogskörslor och därvid regelmässigt själv deltar i arbetet är att anse som arbetstagare i förhållande till virkesägare, oavsett hur ersättningen för arbetet beräknats.

Detta gäller beträffande

- skogskörare, som utför körningsarbete med häst,
- skogskörare, som utför körningsarbete med av honom tillhandahållen traktor, om denna är av sådan beskaffenhet och storlek att typen vanligen används i jordbruk eller är jämförbar med sådan,
- skogskörare, som utför körningsarbete med annan traktor än av jordbrukstyp under förutsättning att han stadigvarande har knutits till virkesägaren och därvid har inordnats i dennes verksamhet.

Om skogsköraren är arbetstagare är virkesägaren också att anse som arbetsgivare för den arbetskraft, som skogsköraren får anlita till hjälp i arbetet.

Skogsavverkning

Den som åtar sig skogsavverkning och därvid regelmässigt själv deltar i arbetet är att anse som arbetstagare i förhållande till virkesägaren. Detta är fallet även om han i arbetet använder egen motorsåg eller röjningssåg och oavsett hur ersättningen för arbetet beräknas. Även för medhjälpare, som huggaren avlönar, är virkesägaren att anse som arbetsgivare.

Skillnaden mellan tolkningen av en traktorkörning i jordbruket eller i skogen är överraskande.

Efter Vänerskogs konkursen har ett stort antal skogsarbetare tvingats till arbetslöshet på grund av att en ny stor arbetsgivare för skogsgöromål inte finns. Samtidigt är behovet av arbete i skogen i form av avverkning och skogsvård mycket stort.

Försök att starta entreprenadföretag för skogsarbete har därvid visat sig stöta på stora problem. För inregistrering av firma krävs investeringar i skogstraktorer i miljonklassen. Många arbetsvilliga skogsarbetare har inför svårigheterna valt fortsatt arbetslöshet i stället för ett omfattande risktagande.

Detta kan leda till att det nödvändiga skogsarbetet inte blir utfört. Många skogsägare är gamla och har svårt att klara de åligganden som åvilar arbetsgivaren. Andra är bosatta långt borta från den egna skogen. För bägge kategorierna är anlitan­de av entreprenör en naturlig väg för att få arbetet utfört.

Myndigheterna tycks generellt vara restriktiva när det gäller att bevilja tillstånd till entreprenadverksamhet. Orsaken till detta torde vara en farhåga att en entreprenadrörelse skulle innebära att inkomster undandrogs beskattning och att arbetsgivaravgifter inte inlevererades.

Med nya regler för uppgiftsskyldighet och vidgade kontrollmöjligheter torde denna farhåga vara mindre välgrundad. Den påtalade skillnaden i tolkning av verksamheten i jord- och skogsbruk är också svår att förstå.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen begär att regeringen låter utarbeta sådana regler för gränsdragning mellan begreppen rörelseidkare och arbetstaga­re att möjligheterna att starta entreprenadföretag för skoglig verksamhet väsentligt underlättas.

Stockholm den 18 januari 1983

OVE ERIKSSON (m)

GÖTHE KNUTSON (m)

GULLAN LINDBLAD (m)